

Bezpečné a kvalitní potraviny na obou stranách hranic

V první polovině roku 2019 *Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI)* společně s polským dozorovým orgánem *Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS)* realizovala projekt přeshraniční spolupráce pod názvem „Bezpečné a kvalitní potraviny na obou stranách hranic“. Cílem této společné aktivity bylo seznámení se činnostmi projektového partnera a navázání osobních vazeb inspektorů, kteří provádějí kontrolní činnost v příhraničním regionu České republiky a Polska. Do projektu se zapojily bezmála čtyři desítky inspektorů ze třech inspektorátů každého dozorového orgánu. Projekt měl obdobný koncept jako podobné projekty realizované v minulosti – byl zahájen úvodní konferencí, následovaly výměnné pobyty inspektorů a na samém konci proběhla závěrečná konference.

Během *úvodní konference*, která proběhla v lednu 2019 v Hradci Králové, byly představeny kontrolní systémy dozoru nad potravinami, podle kterých oba dozorové orgány ve své zemi pracují. Byla to také příležitost k prvnímu setkání jednotlivých skupin inspektorů a doladění posledních detailů výměnných pobytů. Součástí programu konference bylo také krátké bilaterální jednání vedoucích představitelů obou úřadů, a to za účasti českého i polského Ministerstva zemědělství.

Bezpieczna i dobra jakościowo żywność po obu stronach granic

W pierwszej połowie 2019 r. Czeska Główna Inspekcja Artykułów Rolno-Spożywczych (SZPI) wraz z polskim organem nadzoru Inspekcją Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) realizowała projekt współpracy transgranicznej o nazwie „Bezpieczna i dobra jakościowo żywność po obu stronach granicy”. Celem tego wspólnego działania było zapoznanie się z działaniami partnera projektu i nawiązanie osobistych kontaktów między inspektorami, którzy prowadzą działania kontrolne w regionie przygranicznym Republiki Czeskiej i Polski. W projekcie wzięło udział prawie czterdziestu inspektorów z trzech inspektoratów każdego organu nadzorczego. Projekt miał porównywalną koncepcję do podobnych projektów realizowanych w przeszłości - został zainicjowany przez konferencję otwierającą projekt, a następnie przez wymianę inspektorów i zakończony końcową konferencją.

Podczas *konferencji otwierającej projekt*, która odbyła się w styczniu 2019 r. w Hradcu Králové, zaprezentowano systemy kontroli nadzoru żywności, zgodnie z którymi oba organy nadzoru działają w swoim kraju. Była to również okazja do pierwszego spotkania poszczególnych grup inspektorów i dopracowania ostatnich szczegółów wizyt pobytów wzajemnych. Program konferencji obejmował także krótkie dwustronne spotkanie szefów obu biur z udziałem czeskiego i polskiego Ministerstwa Rolnictwa.

Výměnné pobyty pak tvořily jádro celého projektu. Během února, března a dubna 2019 se jich uskutečnilo osm na každé straně hranic. Čtyřčlenné skupinky inspektorů z inspektorátů SZPI v Ústí nad Labem, Hradci Králové a Olomouci vyjely na partnerský inspektorát za hranice (na inspektoráty IJHARS ve Wroclawi, Opoli a Katowicích) a zde se seznamovaly s konkrétními kontrolními postupy partnera. Nejprve je čekala teoretická část následovaná praktickou ukázkou v terénu v oblasti dozoru, které se inspektoři doma věnují. Takto inspektoři navštívili například pivovar, pekárnu, zpracovatele ovoce a zeleniny, apod. Sledování odlišného přístupu ke kontrole může, byť jen v detailech, vést ke zdokonalení vlastních kontrolních postupů, je-li toto možné v rámci domácích právních předpisů. Skupiny byly tvořeny především inspektory, výjimkou byla osmičlenná tzv. high-level-group, ve které byli především vedoucí pracovníci. Výměnný pobyt s cestou na místo a zpět trval tři dny.

V červnu 2019 se pak v polské Opoli uskutečnila *závěrečná konference*, která celý obsah projektu shrnula. Opět byli přítomni zástupci českého i polského Ministerstva zemědělství.

Toto byl od roku 2005 již pátý projekt přeshraniční spolupráce, který SZPI ve své historii realizovala. V minulosti takto spolupracovala s rakouskými, slovenskými, saskými a bavorskými kolegy. Tento současný projekt byl realizován v rámci programu *Interreg V-A Česká republika – Polsko* a jeho celkový rozpočet byl bezmála 50 tisíc EUR, z nichž podle pravidel programu, 85% je refundováno z *Evropského fondu pro regionální rozvoj*.

Podstawą projektu były *pobyty wzajemne*. W lutym, marcu i kwietniu 2019 r. odbyło się osiem pobytów po każdej stronie granicy. Czteroosobowe grupy inspektorów z inspektoratów SZPI w Ústí nad Labem, Hradcu Králové i Ołomuńcu udały się do inspektoratów partnerskich za granicą (do inspektoratów IJHARS we Wrocławiu, Opolu i Katowicach) i poznawały tu konkretne procedury kontrolne partnera. Najpierw brały udział w części teoretycznej, a następnie następowała praktyczna wizyta w terenie pod kątem nadzoru, który inspektorzy sprawują u siebie. Inspektorzy w ten sposób odwiedzili browar, piekarnię, zakład przetwórstwa owoców i warzyw itp. Obserwacja innego podejścia do kontroli może, choćby w szczegółach, prowadzić do ulepszenia procedur kontroli, o ile jest to możliwe na mocy krajowego ustawodawstwa. Grupy składały się głównie z inspektorów, z wyjątkiem ośmioosobowej tzw. high-level-group, którą stanowili przede wszystkim pracownicy kadry kierowniczej. Pobyt wymienny z podróżą na miejsce i z powrotem trwał trzy dni.

W czerwcu 2019 r. odbyła się konferencja zamykająca projekt w Opolu, która podsumowała całą treść projektu. Ponownie byli obecni przedstawiciele czeskiego i polskiego Ministerstwa Rolnictwa.

Od 2005 r. był to piąty projekt współpracy transgranicznej realizowany przez SZPI w jego historii. W przeszłości współpracowała z kolegami z Austrii, Słowacji, Saksonii i Bawarii. Obecny projekt został zrealizowany w ramach programu *Interreg V-A Rzeczypospolita Polska–Republika Czeska* a jego łączny budżet wynosił prawie 50 000 euro, z czego zgodnie z zasadami programu 85% jest refundowane w ramach *Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*.

Kompetence SZPI:

- Kontrola: Bezpečnost, hygiena, falšování, e-commerce, nekalé obchodní praktiky, klamání spotřebitele a falšování
 - výroba, dovoz, distribuce, skladování a maloobchodní prodej **potravin a surovin rostlinného původu, tabákových výrobků**, maloobchodní prodej potravin živočišného původu kromě úseků, kde dochází k manipulaci se surovinami živočišného původu
- Kontrola reklamy, ekologické produkce
- Národní kontaktní místo pro RASFF a AACS
- Certifikační činnost – pro dovoz a vývoz čerstvého ovoce a zeleniny, pro vývoz vína a dalších potravin vyvážených z ČR

Kompetencje SZPI:

- Kontrola: bezpieczeństwo, higiena, fałszowanie, e-commerce, nieuczciwe praktyki handlowe, klamanie konsumenta i fałszowanie
 - produkcja, import, dystrybucja, przechowywanie i sprzedaż detaliczna **artykułów spożywczych i surowców pochodzenia roślinnego, wyrobów tytoniowych**, sprzedaż detaliczna żywności pochodzenia zwierzęcego oprócz segmentów, gdzie ma miejsce manipulacja z surowcami pochodzenia zwierzęcego
- Kontrola reklamy, produkcji ekologicznej
- Krajowy punkt kontaktowy dla RASFF i AACS
- Działalność certyfikacyjna - w zakresie importu i eksportu świeżych owoców i warzyw, eksportu wina i innej żywności eksportowanej z RCz.

Organizační struktura SZPI:

- Ústřední inspektorát se sídlem v Brně
- 7 regionálních inspektorátů
- 2 vlastní laboratoře: odbor zkušební laboratoře I SZPI v Praze a v Brně + využití externích laboratoří
- 559 zaměstnanců, 277 inspektorů
- Cca 45 tisíc provedených kontrol ročně v rámci kompetencí stanovených právními předpisy
- Systém managementu jakosti ČSN EN ISO 9001:2016

Struktura organizacyjna SZPI:

- Centralny inspektorat z siedzibą w Brnie
- 7 inspektoratów regionalnych
- 2 własne laboratoria: dział laboratoriów badawczych I SZPI w Pradze i w Brnie + korzystanie z laboratoriów zewnętrznych
- 559 pracowników, 277 inspektorów
- Około 45 tysięcy przeprowadzonych inspekcji rocznie w ramach kompetencji określonych przez przepisy prawa
- System zarządzania jakością CSN EN ISO 9001:2016

Kompetence IJHARS:

- Kontrola: Obchodní kvalita zemědělsko-potravinářských výrobků, výrobních prostředků na domácím trhu a v obchodě se zahraničními subjekty, kontrola činností související s hospodářskou činností prováděnou podnikatelem
 - výroba, dovoz, distribuce, skladování potravin a surovin rostlinného původu
- Předcházení nekalým tržním praktikám
- Ochrana spotřebitelů a výrobců zajištěním přístupu ke spolehlivým informacím o zemědělsko-potravinářských výrobcích
- Účast na plnění úkolů vyplývajících ze společné zemědělské politiky
- Dozor nad orgány dozírající na ekologickou produkci
- Dozor nad vnitrostátním systémem klasifikace jatečně upravených těl skotu a prasat v systému EUROP
- Dohled nad trhem s hnojivy
- Národní kontaktní místo pro Food fraud
- Certifikace chmele a chmelových výrobků a dalších výrobků (komerční kvalita)

Organizační struktura SZPI:

- Ústředí se sídlem ve Varšavě
- 16 regionálních inspektorátů v rámci struktury Wojvodství
- 5 vlastních laboratoří – Poznaň, Gdyně, Lublin, Białystok, Kielce
- 660 zaměstnanců, 498 inspektorů
- Cca 78 tisíc provedených kontrol ročně v rámci kompetencí stanovených právními předpisy
- Systém managementu jakosti PN-EN ISO 9001:2015

Kompetence IJHARS:

- Kontrola: Jakość handlowa produktów rolno-spożywczych, środków produkcji na rynku krajowym i w handlu z podmiotami zagranicznymi, kontrola działalności związanej z działalnością gospodarczą prowadzoną przez przedsiębiorcę
 - produkcja, import, dystrybucja, przechowywanie żywności i surowców pochodzenia roślinnego
- Zapobieganie nieuczciwym praktykom rynkowym
- Ochrona konsumenta i producenta poprzez zapewnienie dostępu do wiarygodnej informacji na temat produktów rolno-spożywczych
- Udział w realizacji zadań wynikających ze wspólnej polityki rolnej
- Nadzór nad organami produkcji ekologicznej
- Nadzór nad krajowym systemem klasyfikacji tusz wołowych i wieprzowych w systemie EUROP
- Nadzór nad rynkiem nawozów
- Krajowy punkt kontaktowy ds. Food fraud
- Certyfikacja chmielu i produktów chmielowych oraz innych produktów (jakość komercyjna)

Struktura organizacyjna IJHARS:

- Centralny inspektorat z siedzibą w Warszawie
- 16 inspektoratów regionalnych w ramach struktury województw
- 5 własnych laboratoriów – Poznań, Gdynia, Lublin, Białystok, Kielce
- 660 pracowników, 498 inspektorów
- Około 78 tysięcy przeprowadzonych inspekcji rocznie w ramach kompetencji określonych przez przepisy prawa
- System zarządzania jakością PN-EN ISO 9001:2015